

Svenska Fåravelsförbundets remissyttrande gällande promemorian Åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid

Diarie nr: LI2025/01648

Remissvar till promemorian Åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid (DS2025:27)

Svenska Fåravelsförbundet, nedan benämnt SF, är en intresse- och näringslivsorganisation för Sveriges fårföretagare. Föreningen har 24 länsföreningar och har idag ca 2500 medlemmar. Ett stort antal av landets får finns i företag som drivs av medlemmar i Svenska Fåravelsförbundet.

Yttrande

Svenska Fåravelsförbundet, SF tackar för att ha fått ta del av remissen och bifogar här vårt medskick och svar på remissen

En fungerande och tillgänglig djursjukvård för lantbrukets djur i hela landet, dygnet runt, är en grundläggande förutsättning för våra medlemmars verksamhet, ett gott djurskydd och för Sveriges samlade livsmedelsberedskap.

SF välkomnar flera av utredningens förslag eftersom de adresserar de grundläggande problem som präglar den svenska veterinära beredskapen. Den nuvarande situationen är ohållbar. Bristen på tillgängliga veterinärer med erforderlig kompetens för lantbrukets djur såsom får särskilt under jourtid, är akut och utgör ett hot mot såväl djurvälfaerden och livsmedelsproduktionen som företagandet på landsbygden. SF ser därför positivt på utredningens övergripande inriktning att skapa ett mer hållbart och långsiktigt system för den veterinära beredskapen under jourtid.

SF stödjer utredningens bedömning att staten ska behålla det yttersta ansvaret för den veterinära beredskapen (liksom smittskydd etc) och inte en annan aktör som även kan utföra tjänsten. SF ser annars en risk för "vita fläckar" på kartan där det inte finns marknad för tex privata veterinärer, snedvridning av konkurrensen och en jävssituation.

Alternativet att dela upp det statliga åtagandet mellan Jordbruksverket (ansvar för smittskyddsberedskap och viss nationell styrning) och ett flertal riskerar att leda till bristande nationell samordning. SF kan se med oro över att tillgängligheten på lantbruksdjurskunnig veterinärbristen redan idag leder till att får avlivas av djurskyddsskäl. Detta är inte acceptabelt i en tid då vi ska öka vår

livsmedelsproduktion, höja vår livsmedelsberedskap samt att det redan råder brist på svenskt kött i våra butiker.

Att en beredskapsplikt inte bör införas

SF tillstyrker utredningens slutsats att beredskapsplikt inte skall införas. Vägen framåt är att göra veterinäryrket för lantbruksdjur och jourarbete attraktivt, inte att tvinga in yrkeskåren i ett system.

Begränsning till akut vård och kopplingen till Villkorad Läkemedelsanvändning (ViLA)

Att definiera det statliga åtagandet under jourtid till "akut vård som inte kan avvakta" är en rimlig avgränsning som skapar tydlighet. Villkorad läkemedelsanvändning (ViLA) underlättar en snabb insats vid vissa akuta fall, vilket är positivt för djurvälfaerden. SF ser med oro över att många veterinärer inte går VILA-kursen. Att ha den kompetensen som veterinär borde kanske vara ett krav för att vi också ska kunna öka produktionen i landet? SF välkomnar Jordbruksverkets uppdrag att under 2026 utreda förutsättningarna för att förenkla regelverket vad gäller villkorad läkemedelsanvändning och bistår gärna Jordbruksverket med detta.

Beredskapsersättning

Det viktigaste förslaget i promemorian är införandet av en beredskapsersättning. Utan ekonomiska incitament har det visat sig svårt att få privata aktörer att delta i jourberedskapen.

SF anser att det är avgörande att ersättningen utformas så att den är enkel att administrera och förutsägbar för den enskilde veterinären eller företaget. Det är också viktigt att ersättningsnivåerna är tillräckligt höga för att kompensera för den obekväma arbetstiden och de kostnader som jourverksamhet medför. SF anser vidare att man bör överväga differentierade beredskapsersättningar för att stimulera veterinär verksamhet i geografiska områden där det bedöms vara lämpligt.

Nationell samordning

SF stödjer att Jordbruksverket får ansvaret för en nationell beredskapstjänst. Denna funktion, som samordnar tillgängliga jourveterinärer och agerar som en första kontaktpunkt för djurägare, kan avsevärt förbättra effektiviteten och arbetsmiljön för veterinärerna.

SF vill dock understryka vikten av utredningens förslag att denna tjänst ska vara organisatoriskt frikopplad från Distriktsveterinärerna. Detta är avgörande för att

bygga förtroende och undvika konkurrensproblem. En neutral plattform är en förutsättning för att få bred anslutning från privata veterinärer.

SF önskar att det sker en ökad samverkan, där Distriktsveterinärerna och privata aktörer kompletterar varandra.

Marknadsanalyser

De marknadsanalyser som Jordbruksverket ska genomföra kommer att bli ett viktigt verktyg för att avgöra var statlig närvaro är nödvändig. Systemet som ska ligga till grund för ersättningar måste vara transparent och konkurrensneutralt, så att både enskilda veterinärer, mindre kliniker och större aktörer kan delta på lika villkor.

Analyserna måste också följas upp och utvärderas kontinuerligt för att undersöka om situationen förändrats och säkerställa att besluten som grundas på marknadsanalyserna får den effekt som förväntas och att veterinärer faktiskt tar de uppdrag som analyserna identifierat.

Kompetensförsörjning och utbildning

Ett fortsatt arbete på SLU behövs för att veterinärstudenter på bästa sätt ska kunna förberedas för arbete i fält, arbete med lantbrukets djur och under jourtid. SF anser också att det bör utredas hur fler personer med lantbruksbakgrund eller en dokumenterad praktiskt erfarenhet av lantbrukets djur, kan antas till veterinärutbildningen alternativt hur personer med annan djurutbildning tex husdjursagronom, djursjukvårdare tex skulle kunna göra ett karriärbyte till veterinär med fokus mot lantbrukets djur med ett påbyggnadsår. Liknande satsningar har gjorts för att få fler akademiker att bli lärare när det varit brist på lärare i gymnasiet. SF anser också att det borde utvärderas om det bör införas en kvotering av platser på kurserna under veterinärutbildningen så att inte alla kan välja bara smådjurskurser och hoppa över stordjuren. Likaså bör krav på lantbrukspraktik, vilket man har Storbritannien, inom varje produktionsgren vara obligatoriskt. Man skulle även kunna införa ett krav på ett propp-år med både lantbrukets djur och häst.

Fortbildning för verksamma veterinärer är en annan viktig faktor för att säkerställa kompetens att kunna ta akuta jourfall utanför de djurslag eller det kompetensområde som veterinären vanligtvis verkar inom. Detta är särskilt viktigt för fårproduktionen där allt för få veterinärer idag *inte alltid* är vana vid djurslaget.

Sammanfattande kommentar

Att det statliga åtagandet förblir starkt för lantbrukets djur är en förutsättning för en trygg och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i hela landet. Tillgång till akut veterinärvård är avgörande för djurvälfaerden och för att hantera ekonomiska risker för lantbrukaren samt i förlängningen också för att säkra vår livsmedelsberedskap.

Med vänlig hälsning,

Anna Kristoffersson,
Ordförande Svenska Fåravelsförbundet

Anna Kristoffersson
Veberöd 342, Klinten
247 96 Veberöd

anna.kristoffersson@faravelsforbundet.com 070-852 01 94